

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/56/2014
Identifikačné číslo spisu:	1413010383
Dátum vydania rozhodnutia:	23.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1413010383.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného W. R. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí 23. septembra 2014 v Bratislave dovolanie obvineného W. R., zastúpeného obhajcom JUDr. Pavlom Sixtom proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 6. marca 2014 sp. zn. 4 To 16/2014, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného W. R. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV z 10. decembra 2013 sp. zn. 2 T 148/2013 bol obvinený W. R. uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

napriek zákonnej vyživovacej povinnosti prispievať na výživu svojho syna D. R., nar. XX.XX.XXXX, vyplývajúcej mu z ustanovenia § 62 Zákona o rodine, deklarovanej mu i rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 15 P 40/2011 zo dňa 6. júna 2012, vykonateľný dňa 16. júla 2012, ktorým bol zaviazaný prispievať na výživu syna D. sumou 150,- Euro mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky H. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., ulica F. J.. XX/G., si túto svoju povinnosť neplnil od 1. januára 2012 do 29. októbra 2012, kedy nastúpil výkon trestu odňatia slobody - vyživovaciu povinnosť na syna D. oznámil, je zaradený do práce a sú mu vykonávané zrážky na výživné, v dôsledku čoho mu vznikol na výživnom dlh vo výške 1.500,- Euro, pričom v tomto období vykonával len brigádnickú neevidovanú prácu, na úrade práce nebol evidovaný a dávky v hmotnej núdzi nepoberal.

Za to bol odsúdený podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 4, § 37 písm. h/, m/ Tr. zák., § 41 ods. 1, § 42 ods. 1 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky a 4 (štyri) mesiace, pričom na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava I sp.

zn. 5 T 31/2013 z 20. mája 2013, právoplatný dňa 14. novembra 2013, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obvinený W. R., pričom odvolanie podal aj prostredníctvom obhajcu. Obvinený v dôvodoch svojho odvolania (č.l. 233 - 250) namietal porušenie jeho práva na obhajobu, pretože okresný súd mu uložil trest podľa prísnejšej trestnej sadzby, než skutok posudzovala obžaloba. Súd ho neupozornil na možnosť prísnejšej právnej kvalifikácie a nevyhovel návrhu jeho obhajcu na odročenie hlavného pojednávania. Ďalej namietal skutkové zistenia, poukazoval na judikatúru a záverom svojho odvolania navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju znovu prerokoval a rozhodol.

V dôvodoch odvolania podaného prostredníctvom obhajcu (č.l. 229) uviedol, že veľmi ľutuje, že neplnil svoju vyživovaciu povinnosť, v tej dobe bol však vo veľmi nepriaznivej životnej situácii. Po nástupe do výkonu trestu ihneď zahlásil svoju vyživovaciu povinnosť kompetentným orgánom. Namietal výšku trestu, ako aj skutočnosť, že mu bol ukladaný súhrnný trest s poukazom na ustanovenia § 41 ods. 1 a § 42 ods. 1 Tr. zák. V jeho prípade nebol dôvod na uloženie súhrnného trestu, nakoľko zastáva názor, že ide o neplatenie výživného v zbiehajúcom sa období na dve deti, a preto ide o jeden prečin. Navrhol preto napadnutý rozsudok zrušiť vo výroku o treste a uložiť mu miernejší trest odňatia slobody. K odvolaniu obvinený doložil prehlásenie jeho družky H. O. o tom, že za obvineného uhradila dlh na výživnom vo výške 500,- Eur, ako aj kópiu poštovej zloženky o úhrade z 21. januára 2014.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Bratislave na verejnom zasadnutí 6. marca 2014, na ktorom prítomná matka maloletého H. J. potvrdila, že zo strany priateľky obvineného H. O. jej bola zaslaná úhrada na výživnom vo výške 500,- Eur. Po doplnení dokazovania krajský súd uznesením podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 6. marca 2014, kedy vo veci rozhodol krajský súd.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený prevzal 13. mája 2014, jeho obhajca 19. mája 2014 a prokurátor 7. mája 2014, rozhodnutie prevzala i matka maloletého H. J..

Okresný súd Bratislava IV predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného W. R., ktoré podal prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Pavla Sixtu. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 2. júna 2014 (č.l. 377 - 379). Dovolanie bolo podané z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., pretože bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

V dôvodoch svojho mimoriadneho opravného prostriedku v rámci tohto dovolacieho dôvodu vytýkal krajskému súdu, že sa dostatočne nevysporiadal so skutočnosťami uvedenými v jeho odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa. Okresný súd ho uznal za vinného podľa prísnejšieho ustanovenia zákona ako ho posudzovala obžaloba, pričom na túto možnosť nebol on ani jeho obhajca súdom upozornený a nebola im poskytnutá zákonná lehota na prípravu obhajoby, čím odvolací súd porušil zásadným spôsobom jeho právo na obhajobu. Navrhol preto rozsudkom vysloviť, že napadnutým uznesením krajského súdu bol porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 207 ods. 3 Tr. zák., v ustanovení § 284 ods. 2 Tr. por. v jeho neprospech. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť, zrušiť aj rozsudok okresného súdu a tomuto prikázať, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Samosudkyňa súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu v lehote, ktorú im určila, k dovolaniu obvineného vyjadriť. V určenej lehote využil túto možnosť okresný prokurátor, ktorý podaním z 2. júla 2014 (č.l. 388) navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť, nakoľko nie sú splnené podmienky dovolania.

Obhajca obvineného podaním došlým na najvyšší súd 17. septembra 2014 na podnet obvineného doplnil dovolanie o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., pretože rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. V rámci tohto dovolacieho dôvodu namietal, že v čase hlavného pojednávania 10. decembra 2013, kedy okresný súd vyhlásil odsudzujúci rozsudok, nebol trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava I právoplatný, a preto mu nemohol byť uložený súhrnný trest. Táto skutočnosť mu nebola v čase rozhodovania okresného súdu známa a nebola známa ani v čase odvolacieho konania, nakoľko vyznačenie právoplatnosti trestného rozkazu sa objavilo až v jeho odpise registra trestov dňa 17. apríla 2014, čiže po skončení druhostupňového konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie podal obvinený v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. prostredníctvom obhajcu. Zároveň však zistil, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 1 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Dovolateľ W. R., ako už bolo vyššie uvedené, opieral podané dovolanie v prvom rade o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Dovolateľom uvádzaný dovolací dôvod predpokladá, že v konaní došlo k porušeniu práva na obhajobu, ku ktorému malo dôjsť zo strany okresného súdu nedodržaním postupu podľa § 284 ods. 2 Tr. por.

V posudzovanej veci bolo trestné stíhanie obvineného vedené pre prečin, pričom v čase vznesenia obvinenia sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody, a preto bol obvinenému opatrením súdu z 3. júna 2013 ustanovený podľa § 40 ods. 1 Tr. por. z dôvodov § 37 ods. 1 písm. a/ Tr. por. obhajca Mgr. Pavol Hos, ktorý obvineného obhajoval až do 26. novembra 2013, kedy bolo rozhodnutím príslušného súdu s poukazom na § 40 ods. 5 Tr. por. ustanovenie obhajcu zrušené. Obvinený si totiž sám zvolil obhajcu na základe plnej moci JUDr. Miroslava Bogdalíka, ktorý obvineného obhajoval až do právoplatného ukončenia veci. Obvinenému bola počas celého trestného konania poskytovaná kvalifikovaná obhajoba. Námietky obvineného sú založené na nesprávnom výklade ustanovenia § 284 ods. 2 Tr. por.

Podľa § 284 ods. 2 Tr. por. uznať obžalovaného za vinného z trestného činu podľa prísnejšieho ustanovenia zákona, ako podľa ktorého posudzovala skutok obžaloba, môže súd len vtedy, ak obžalovaného na možnosť tohto prísnejšieho posudzovania skutku upozornil skôr, ako súd vyhlásil dokazovanie za skončené. Ak o to obžalovaný alebo jeho obhajca požiada, treba mu poskytnúť znova lehotu na prípravu obhajoby a hlavné pojednávanie na ten účel odročiť najmenej o päť pracovných dní.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 10. decembra 2013 (č.l. 206 - 219) vyplýva, že hlavné pojednávanie sa vykonalo na žiadosť obvineného v jeho neprítomnosti. Obhajca obvineného však na

hlavnom pojednávaní prítomný bol. Na tomto hlavnom pojednávaní bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok, pričom obvinený bol uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., teda z rovnakého prečinu, ako skutok posudzovala obžaloba. K žiadnemu prísnejšiemu posúdeniu skutku nedošlo, preto zo strany okresného súdu nebol dôvod na postup podľa § 284 ods. 2 Tr. por.

Keďže obvinený sa posudzovanej trestnej činnosti dopustil skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, musel súd obvinenému ukladať súhrnný trest v zmysle § 42 ods. 1 Tr. zák. podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

Z ustanovenia § 41 ods. 1 Tr. zák. vyplýva, že ak súd odsudzuje páchatel'a za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný. Nakoľko trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava I z 20. mája 2013 sp. zn. 5 T 31/2013, ktorý nadobudol právoplatnosť 14. novembra 2013, bol obvinený uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, bolo potrebné obvinenému uložiť trest v súlade s ustanovením § 41 ods. 1 Tr. zák., teda podľa trestnej sadzby za najprísnejší trestný čin. Z uvedeného vyplýva, že v konaní nedošlo k žiadnemu porušeniu práva obvineného na obhajobu.

Ako ďalší dovolací dôvod obvinený dodatočne uplatnil dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podstata námietok obvineného spočívala na jeho tvrdení, že trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 5 T 31/2013 nebol v čase vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku právoplatný, a preto nebolo možné ukladať súhrnný trest. Uvedenú skutočnosť obvinený v konaní pred odvolacím súdom nenamietal, čo je v rozpore s ustanovením § 371 ods. 4 Tr. por., napriek tomu považoval najvyšší súd k jeho námietke uviesť, že sú v rozpore so skutočnosťou.

Z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 5 T 31/2013 vyplýva, že trestný rozkaz samosudca tohto súdu vydal dňa 20. mája 2013, pričom obvinený prevzal trestný rozkaz podľa pripojenej návratky dňa 6. augusta 2013 a dňa 9. augusta 2013 podal proti trestnému rozkazu odpor.

Podľa § 353 ods. 6 Tr. por. trestný rozkaz má povahu odsudzujúceho rozsudku. Účinky spojené s vyhlásením rozsudku nastávajú doručením trestného rozkazu obvinenému.

Z ustanovenia § 355 ods. 3 Tr. por. vyplýva, že ak proti trestnému rozkazu podala oprávnená osoba v lehote odpor, samosudca nariadi vo veci hlavné pojednávanie. Tak bolo aj v prípade obvineného, pričom hlavné pojednávanie samosudca určil na 14. novembra 2013. Na tomto hlavnom pojednávaní obžalovaný po porade so svojím obhajcom JUDr. Bogdalíkom ešte pred prednesením obžaloby prehlásil, že podaný odpor berie výslovne späť, ktorú skutočnosť vzal samosudca na vedomie a tým sa trestný rozkaz v zmysle § 356 ods. 1 písm. b/ Tr. por. stal právoplatný a vykonateľný dňom jeho späťvzatia, t. j. 14. novembra 2013. Uvedená skutočnosť bola známa tak obvinenému, ako i jeho obhajcovi JUDr. Bogdalíkovi. Nesprávne vyznačenie právoplatnosti na odpise registra trestov nemôžu mať vplyv na právoplatnosť rozhodnutia. Z uvedeného vyplýva, že v konaní boli všetky dôkazy vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. c/, g/ Tr. por. v posudzovanej veci neboli splnené, preto dovolanie obvineného W. R. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.